

MEDALJA AUGUSTA ŠENOE

Autor nas upozna sa slabo poznatim podacima o školovanju Augusta Šenoe velikog hrvatskog književnika u Pečuhu (Mađarska), o Hrvatskom klubu u tom gradu te o tamošnjoj bisti Augusta Šenoe i o Šenoinoj spomen-medalji.

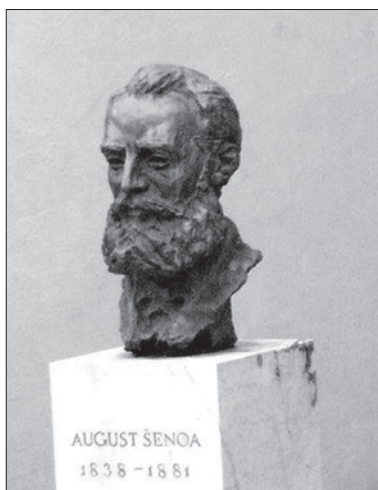
August Ivan Nepm uk Eduard Šenoa hrvatski je pjesnik, pisac i publicist. Rodio se u Zagrebu 14 studenog 188 . i umro u njemu 13 prosinca 1881. Izvorno prezime obitelji bilo je Schöoa .

U nas (u Mađarskoj) tog su važnog hrvatskoga pjesnika i pisca nazvali hrvatskim Jókaiem (*Mór Jókai bio je slavni mađarski romanopisac i dramatičar, 1825.-1904. - op. prev.*) zbog njegovih uspješnih romantičnih povijesnih romana. Šenou drže i utemeljiteljem hrvatskoga feljtona. Važnu je ulogu imao i kao jezikotvorac, a važni su i njegovi prevodi raznih djela na hrvatski jezik.

Slika 1. Zgrada Hrvatskoga kluba u Pečuhu

Prvi kontakt s Pečuhom Šenoa počinje školovanjem jer je 1849.-1851. bio učenik tamošnje cistercijske (Ordo Cisterciensis) gimnazije. Iako je tamo bio kratko, postoji natuknica o Šenoj u Leksikonu Pečuha.¹ Budući da je službeni jezik te gimnazije bio mađarski od 1844., a ostao je i nakon 1849. unatoč nasilnoj germanizaciji, može se pretpostaviti da je i Šenoa naučio mađarski. Na njemačkom se jeziku tamo počelo učiti tek od 1851., i to samo dva predmeta: povijest i geografiju. U tom je razdoblju u toj gimnaziji bilo više hrvatskih učenika, npr. 1852. godine 13 od ukupno 312 učenika.

Slika 2. Bista Augusta Šenoae

Gimnazija „Lajos Nagy” postavila je 1972. godine spomen-ploču u čast njezina nekadašnjeg učenika. Dvojezični natpis glasi: „U ovoj školi je učio August Šenoa istaknuti hrvatski književnik od 1849-1851”.²

Hrvatski klub u Pečuhu, osnovan 1982. godine, nosi Šenoino ime. Klub je od grada dobio na korištenje lijepu zgradu u neposrednoj blizini biskupske palače, pored tornja Barbakán (iz 15. stoljeća), (slika 1.).

Zadaća je Hrvatskoga kluba sačuvanje običaja i identiteta svih hrvatskih stanovnika u južnim županijama Mađarske. U ostvarenju toga cilja svake se godine organiziraju razni programi: izložbe, predavanja, predstavljanje knjiga i sl. Knjižnica ima oko 5000 naslova i dragocjena je zbirka hrvatske književnosti.

U Hrvatskoj je Šenoj postavljeno više izvrsnih skulptura. Manje je poznat rad Pála Farkasa iz 1985. koji stoji na terasi Hrvatskog kluba u Pečuhu (slika 2.). Bistu je

¹ Gyula Kalász, Šenoa, August. Leksikon Pečuha, II. tom N-Zs. Glavni urednik: Ferenc Romváry, Pečuh, 2010.

² Annales Jubilaei Trecentenarii Gymnasii Quinqve -Ecclesiensis Nagylajos nominati 1687-1987. Jubilarni godišnjak za 300-godišnjicu Gimnazije „Lajos Nagy” 1687.-1987. Urednik: Dr. Elemér Kelenfi, Pečuh, 1987., str. 35., Ferenc Romváry: Skulpture na javnim površinama Pečuha. Izdavač Kronosz, Pečuh, 2014., str. 452.

svečano otkrio novinar György Popovics 5. lipnja 1985., a govor je održao i Dragutin Tadijanović, poznati pjesnik iz Zagreba.³

Za tu svečanu prigodu Pál Farkas izradio je i spomen-medalju s likom Šenoe⁴ (slika 3.).

Slika 3. Spomen-medalja Augusta Šenoe

Na medalji je bradati lik pisca s blago okrenutim licem na desno. Natpis je AUGUST ŠENOA – 1838-1881. Na donjem lijevom dijelu isprepleteni je monogram FP, majstorski znak Pála Farkasa.⁵ Jednostrani brončani odljev ima promjer 111 mm. Medalja je nalijepljena na drvenu podlogu pa se može držati na stolu ili objesiti na zid. Jedan njezin primjerak upravo je tako obješen na zid u prostoriji za sastanke Hrvatskoga kluba.

Preveo s mađarskog István Bárány

³ Ferenc Romváry, Skulpture na javnim površinama Pečuha. Izdavač Kronosz, Pečuh, 2014., str. 137.

⁴ Pál Farkas, kipar, rođen u Segedinu 1. srpnja 1947., završio je Višu pedagošku školu (1967.-1973.) i Likovnu akademiju (1974.-1977.). Čak 45 njegovih skulptura izloženo je na javnim površinama diljem Mađarske.

⁵ József Gosztoyi – István Mészáros, Majstorski znakovi medalja mađarskih autora i s mađarskim implekacijama, MÉE, Budapst, 2000., str. 4